

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

מוצאי שבת קדש פרשת וירא, כ"א בחשוון תשפ"ד
נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

א. כל מה שהתורה אומרת, זה לטובתנו. ב. הגאון רבי נסים ארביב זצ"ל. ג. הטעם הטוב ביותר זה בלימוד תורה וקיום מצוות. ד. אברך שלומד תורה, כל העולם נברא בשבילו. ה. לאהוב את התלמידים. ו. אברהם אבינו עליו השלום. ז. ביאורים נפלאים ומיוחדים בפסוקי פרשת וירא. ח. יחד מתחזקים ומנצחים. ט. מדוע נתקלה האדמה, וכי יש לה שכל שתענש על מעשיה?! י. לא לומר קדיש בין הקריאה של המפטיר להפטרה. יא. טעה הש"צ וגמר הפרשה בשבת בששה עולים. יב. מתוך איזה ספר יקראו ההפטרה? יג. בסוף ברכות ההפטרה המברך גם אומר "אמן". יד. מאה ברכות בשבת.

כל מה שהתורה אומרת, זה לטובתנו

ג. אתם צריכים לדעת שהתורה שלנו אמת. כל מה שהתורה אומרת, זה לטובתנו. ככה הפסוק אומר בפרשת עקב (דברים ל"ג): "לשמור את מצוות ה' ואת חוקותיו אשר אנכי מצוך היום לטוב לך". לא לטוב לו, הוא לא צריך את זה. לטוב לכם, שיהיה לכם חיים טובים, שיהיה לכם אושר, שיהיה לכם שמחה. מה השמחה שיש? שזה הרג את זה, וזה הרג את זה, שזה בולע את זה, וזה בולע את זה? זו שמחה זו! אין לכם חיים. החיים הטובים ביותר הם כאשר אדם מוותר לחברו. הרב שטיינמן ע"ה היה אומר: "תוותר ותוותר, ויהיה לך טוב יותר". הנה באה המציאות והוכיחה, כל אלה הישועים והכפרים ששמרו שבת על יד הגבול הדרומי של הארץ, ניסו להגיע אליהם המחבלים ולא יכלו, הלכו. בנתיבות זה לא היה הגבול, אבל גם שם היו נסים. יש הרבה נסים, אנחנו לא מודעים להם, רק אחרי שתיגמר המלחמה הארורה הזו, נדע כמה נסים היו, כמה הם חשבו להשחית ב"מ את כל עם ישראל, ולהרוס את כל ארץ ישראל. לא אכפת להם כלום. אלה חיות! חיות זו לא מלה. עד שהגדול שלהם - איסמעיל הגייה - אמר: אני לא אחראי על מה שהם עושים, הוא "התבייש" במעשים הרעים שלהם. אבל הוא צריך להגן על החמאס...

הגאון רבי נסים ארביב זצ"ל

ד. לצערנו שמעתי במוצאי שבת שמועה לא טובה על הבחור הטוב ביותר שהיה לנו בישיבה (כסא רחמים). הוא בא מהראשונים שבאו לישיבה בשנת תשל"א, ועד היום העמיד תלמידים ולימד אותם עיון. זה רבי נסים ארביב זכר צדיק לברכה. אדם מיוחד היה, היה מלמד פשט, והעיון שלו זך ונקי. כשאתה מסתבך באיזה תוספות, קוראים אליו והוא מסביר אותו. יום אחד הביאו לי את הכיתה שלו לחזור אתם תוספות בשבת דף ל"ט ע"א וראיתי שהם לא מבינים כל כך, אמרתי בטח הרב שלהם לא פירש טוב. שאלתי אותו במדרגות: איך אתה מפרש? אמר לי את הפירוש ישר מאד. אמרתי לו: אז למה התלמידים שלך לא יודעים? אמר: השנה הביאו לי את "הַבְּרָרָה", הביאו לי את הילדים החלשים. מה נעשה להם? אני חוזר להם, נכנס מכאן ויוצא מכאן. ולא מהצד השני, אלא מאותו צד שנכנס הכל יצא החוצה... חבל. היה כותב חידושים יפים, אבל לא היה כותב תמיד, רק בשנים הראשונות שלמד אצלי. אמרתי לו: תעשה ספר, תקרא לו "אור הנר". הנר פירושו הקטן נסים ארביב. הוא מהעדה הטריפוליטאנית, אחיו גם למד בחוף לארץ, והוא עלה על אחיו. והיו לו מידות טובות, היה מיוחד במינו. אשתו נפטרה לפני שנתיים, והוא כנראה לא החזיק מעמד. אמר לפני כמה חודשים למישהו שיימיו ספורים, והנה החזיק מעמד עד חשוון. בליל שבת התעורר (הוא היה בלי הכרה) ועשו לו סעודת שבת, ושרו שירי שבת, ובבוקר לא קם. זהו. הגיע זמנו. ומחר בלי נדר יעשו לו את ההלוויה כמו שצריך.

"הרשיני לחגור חרב, אדחהו מסביב"

א. שבוע טוב ומבורך. השיר הזה ["מצפרא עד ערב" של ר' אשר מזרחי ז"ל ששר הפייטן ר' כפיר פרטוש נר"ו] כל כך יפה. אני זוכר איך פעם היינו בקיץ ב"מרסא" בתונס¹, ויום אחד (אני זוכר את זה כמו עכשיו) היינו באיזה בית (אני זוכר מי זה בעל הבית), יצאנו משם והיו אבא והרב צבאן ע"ה קוראים ביחד את השיר הזה בתענוג. לראות את ההבדל בין אומות העולם, שכאשר נופל בידם מישהו מישראל הם קורעים אותו לגזרים ושורפים אותו, אכזריות איומה ונוראה שאין כמוה אפילו בבעלי חיים! ואילו כאן אומר אשר מזרחי "אדחהו מסביב" אדחהו. "הרשיני לחגור חרב, אדחהו מסביב". דוחים אותו, זה לא המקום שלך, זה הכל. לא אומר "אשמידהו", רק "אדחהו", "השב לעמנו התפארת".

"ושמרו בני ישראל את השבת"

ב. והיה ככה שנים רבות. עד שבאו בעוונותינו אנשים מחוץ לארץ, שהם היו שונאים את התורה, שונאים את השבת, (בבחירות שקדמו לאחרונות כתבו: "החרדים", החרדים עושים את כל הצרות האלה. והחרדים לא עשו כלום, הם שעשו לנו את הכל). היום נהיתה מכה נוראה, והרבה חיילים התחילו לשמור שבת, הרבה ישובים התחילו לשמור שבת. מי שיקרא בעלון "טוב לחסות בה" יראה שהוא מביא שם רשימה של כמה יישובים - חמישה או ששה יישובים, ואולי יש יותר - שהם סגורים בשבת, והאויב לא חדר אליהם. לא חדר! היו סגורים בשבת והשבת שמרת. אמר בזמנו יהודי אחד שהוא חצי אפיקורוס וחצי למדן: יותר ממה ששמרו ישראל את השבת, השבת שמרה עליהם². הוא כתב כל מיני מאמרים של שטות שאין בהם ממש. כתב: מה דמותו של הנביא? הדמות של הנביא כך וכך. ומה דמותו של משה רבנו? משה רבנו לא היה מעולם! לא היה מעולם! כל העולם מעידים ומגידים עליו. מה אתה מפטפט? עד שבא הרב זאב גולד ואמר: אחד ה"ג עיקרים שמשה רבנו היה גדול מכל הנביאים, ללמדך שמשה היה בעולם... כאילו יש ספק בדבר הזה. אפילו הנוצרים מאמינים שהיה משה רבנו, הערבים מאמינים שהיה משה רבנו. ואתה בא במאה התשע עשרה ומנבח! אחר כך נהיה עוד יותר גרוע ויותר גרוע. עד שהקב"ה "קץ שם לחושך" (איוב כ"ח ג). לא עושים כדבר הזה.

1. זה עיר חוף עיר של הים, והיא צנועה יותר מחלק אלואד. כל היהודים שם מכירים רק את 'חלק אלואד', ושם לא היו צנועים כ"כ. ואילו במרסא שם היה נמצא המלך של תונס - הביי, היה יושב שם בימי הקיץ, [ומפני כבודו הקפידו יותר על צניעות]. פעם אחת היה תלמיד חכם אחד שהלך לטבול בים של מרסא, ומי שטובל הוא ללא בגדים. ראתה אותו אשתו של המלך, שלחה לקרוא אליו. אמרה לו: איך אתה עושה דבר כזה?! התרתה בו: אם עוד פעם תעשה ככה, יהיה לך בית סוהר! ומאז היה לובש בגדים רפים על הגוף בזמן הטבילה. זו הייתה עיר צנועה יותר.
2. הוא בילדותו למד, אבל אביו כנראה עכר אותו. אולי לא בכוונה. ראה אותו לומד בספר "שב שמעתא", ואמר לו: וכי אתה מבין בזה משהו? הוא היה בן אחת עשרה, אז הוא אמר: ככה אתה אומר? זרק "שב שמעתא" ואת הכל, ונעשה פילוסוף של אפיקורסים.

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים [בין באויר] בין בים ובין בבישה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן. ובכללם לכל חיילי ישראל היקרים המוסרים נפשם חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלקינו.

עיצוב גרפי: חאלה 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:08	17:20	18:00
16:24	17:22	17:57
16:12	17:20	17:54
16:26	17:23	17:58

בזכותך! עוד אנשים יזכו ללמוד ב'בית נאמן' לתרומות והנצחות 08-6727523 או 052-7130554

חבל על דאבדין

זה תלמיד חכם גדול שהפסדנו אותו. הפסדנו את רבי משה לוי שהיה גאון עולם, היה פוסק, היה למדן, והיה חכם. והפסדנו גם את רבי משה חורב שהיה זוכר כל התלמוד בעל פה! אי אפשר להאמין, דף אחר דף אחר דף אחר דף. פעם הלך לצרפת ובקשו ממנו לתת שיעור, נתן שיעור והיה אומר: דף פלוני עמוד פלוני, סימן פלוני וכו'. בא צבי עמאר שיבדל לחיים ואמר לו: תגיד לי, אתה בטוח שכל הדפים שאמרת מדוייקים? אתה בטוח בדבר הזה? אמר לו: תקליטו אותי, ותבדוק אחר כך, אם מצאת מקור אחד לא בדיוק, אשם לך מאה דולר! הוא היה צריך לומר לו הפוך - ואם מצאת שהכל בדיוק אתה תשלם לי מאה דולר... ולא מאה דולר על הכל, אלא על כל מקור תשלם... אבל הוא עניו, לא אומר ככה. תוך שנה [מאז שהתחיל לנסוע לחו"ל] פגעה בו עין רעה והלך לעולמו. הייתי נוסע לאמריקה, ואמר לי: איפה רבי משה חורב? מה אני אגיד להם? לא רציתי לצער את בעל הבית ולומר לו שהוא הלך לעולמו בן חמשים וחמש. "ויאמר ה' אל משה ה"ן קרבו ימך למות" (דברים ל"א י"ד), הן זה חמשים וחמש. כל אחד ואחד מהתלמידים הטובים צריך לדעת, אם הוא לא מוכרח לגלות את הידע שלו - שלא יגלה. יכתוב ויענה לשואלים, ולא יותר מזה. אם אתה עונה להם יותר מדאי, יאמרו "או, גאון יש בתוכנו"...

הטעם העיקרי כשלומדים תורה ומקיימים מצוות

1. ויש לפעמים הפוך מזה. היה אחד (לא רצו לכתוב את השם שלו) שבא לפורת יוסף ובחנו אותו, על כל שאלה הוא ענה. ועל כל שאלה אמרו לו: באיזה דף כתוב הדבר? היה אומר להם: אני "סעפים - סעיפים - שנאתי" (תהלים ק"ט, ק"ג)... אני לא זוכר את הסעיף, זוכר רק מה שכתוב בגמרא. אז מי שדיבר אתו אמר: זה גאון אדיר. ההשגחה מכינה לנו הרב עובדיה יוסף חדש! (עוד בימי הרב עובדיה אמר את זה). אחר כך הוא היה מתגאה קצת על תלמידים. והנה ראו אותו רחמנא ליצלן ביום כיפור כותב שיר ואוכל תפוח! אמרו: מה זה? איך אתה עושה דבר כזה? סיפרו לרבי עזרא עטיה. (זאת אומרת שזה סיפור עוד מלפני שנת תש"ל), אמר להם שיפסקו התלמידים לדבר אתו. הוא הרגיש שלא מדברים אתו פעם-פעמיים-שלוש, שאל: למה? אמרו לו: הרב אמר לא לדבר אתך. אז הוא יצא לתרבות רעה ופקר לגמרי. היה ערב אחד שהרב עובדיה הסביר לו, הביא לו מורה נבוכים, הביא לו ספרים. אבל זהו, הוא הלך. מי שנכנס לכפירה ולמינות אינו יכול לחזור בו. הגמרא אומרת בעבודה זרה (דף י"ז ע"א): "כל דפריש ממינות מיית" - מי שפורש ממינות ימות. והלך ככה מדחי אל דחי, ומדחי אל דחי עד שנעשה כתב של קול ישראל, (לא יודע מי זה, כתבו אותו בראשי תיבות ולא נחשתי מי זה, פעמיים הביאו את הסיפור הזה), והנה יום אחד הוא פגש מישהו מתלמידי הישיבה, ואמר לו: אתם עוד בחושך? עוד לומדים גמרא? אמר לו: אתה בחושך ואפילה! בסופו של דבר מת בחצי ימיו. הביאו אותו מחו"ל וקברו אותו. מה נשאר לו מכל הרעש שלו? כלום. שום דבר. כל אלה שעוזבים את התורה, אין להם טעם בחיים. הטעם העיקרי הוא כשלומדים תורה. הטעם העיקרי הוא כשאתה מקיים מצוות. השמחה העיקרית היא כשאתה זוכה לאתרוג נאה.

אברך שלומד תורה, כל העולם נברא בשבילו

2. היה אתרוג אחד ששילם עליו בעל האתרוג ששים אלף דולר! למה כזה סכום? כי בא איזה גבאי לאמריקה והביא לעשיר גדול את האתרוג הזה שהיה מהודר מאד. אמר לו העשיר: בכמה זה? אמר לו: ששים אלף דולר. והוא התפלל: ששים אלף דולר?! מה זה מה המחיר הזה?! כמה יכול לעלות אתרוג? אלף דולר, אלפיים דולר, אבל ששים אלף דולר?! אמר לו: ראש הישיבה ככה אמר לי, אל תמכור אותו בפחות מזה. אם אתה לא רוצה, אני הולך. הוא נסע עם האתרוג וחזר לארץ. אבל אז ההוא אמר: אם ראש ישיבה דורש סכום כזה, כנראה שהישיבה דחוקה מאד. אז הוא קרא אליו ואמר לו: תבוא אלי, ואני אתן לך מה שאתה צריך. בא, ונתן לו ששים אלף דולר. אמר לו: תספר לרב שלך שאני קניתי את האתרוג. והרב כל כך השפיע עליו ברכות, והשפיע עליו דברים טובים מאד. למדו מכאן שמי שמשלם על מצווה הוא לא מפסיד! וככה יש הרבה אנשים. היה מכון ללימוד חושן משפט בירושלים, ושם המכון "הרי פישל"³. איך היה המעשה? היה עשיר אחד ששמו "הרי פישל", בא אליו משהו ואמר לו: תשלם לנו, אנחנו צריכים לבנות בניינים כדי לעשות ישיבה ללומדי חושן משפט. אמר לו: כבר גמרתי את המעשר ואת החומש, אני לא צריך לתת יותר. אמר לו: תתן על חשבון השנה הבאה. אמר לו: טוב, בסדר, שיהיה על חשבון השנה הבאה. ולשנה הבאה הוכפלו עסקיו פי כמה עד שעבר את כל מה שנתן ויש לו עוד עודף... אמר לו: התורה משלמת, התורה נותנת. מי שהולך ביושר עם האברכים, לא מדקדק להם על דקה למעלה ודקה למטה, הקב"ה

3. אני לא ידעתי מה הכוונה, חשבתי הרים של פישל... מאיפה אני יודע מה זה? אחר כך ראיתי שכתוב בספר: "העיר", ה-ע' פירושה ה' סגול - "הרי פישל".

לא מדקדק אתו. הוא נותן ברווח. מי שהוא מדקדק, ועם אנשים אחרים לא מדקדק, זה לא בסדר. אברך שלומד תורה, כל העולם נברא בשבילו. "כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה" (ברכות דף ו' ע"ב), כדי שלא יראה את העולם בודד ושכוח וחרב, כמו שראה נח אחרי המבול. לא ככה, אלא תראה את העולם מלא, וכל אלה באים לשרת אותך. לכן תמיד צריך לתת לאברכים ללמוד בנות. לא לתת להם שיהיו גבירים - הקב"ה יתן להם שיהיו גבירים - אבל אדם צריך לתת לתלמיד חכם מה שהוא צריך בנחת וברוח.

לאהוב את התלמידים

ח. פעם באו תלמידים של הרב עובדיה ע"ה בחזון עובדיה, ואמרו לו: הרב, אי אפשר להמשיך במשכורת, כי העולם התייקר, והכל התייקר. אמר להם: כבר ידעתי, ואמרת לי להוסיף לכם החודש הזה מכאן ולהבא מאתיים דולר כל חודש. בשביל מה? זו הפתעה. הרב היה דואג להם, היה אוהב אותם. הרמב"ם כותב (פ"ה מהלכות ת"ת ה"ב) שצריך הרב לאהוב תלמידיו ולכבדם, שהם הבנים המועילים לו בעולם הזה ובעולם הבא. אחרי שהאדם הולך לעולמו, מה ישאר לו? אם הוא העמיד תלמידים טובים, אשריו ואשרי חלקו. אם הוא העמיד תלמידים ודקדק אתם על פרוטות, אז גם כן ידקדקו עמו אחר כך.⁴ לכן אדם ישתדל להשאיר אחריו שם טוב כמו אברהם אבינו.

אברהם אבינו עליו השלום

ט. אברהם אבינו, ארבעת אלפים שנה מפרידים בינינו לבינו. אברהם אבינו אדם מיוחד, אדם נפלא, כל סיפור וסיפור שהתורה מספרת עליו הוא מיוחד במינו. "וילך אברהם כאשר דיבר אליו ה'" (בראשית י"ב ד), אחר כך ראה רעב בארץ, והוא לא אמר מלה והלך למצרים. במצרים לקחו לו את שרה בכח. הוא התפלל וגם שרה התפללה, עד שהמלאך אומר לה: אני אָקֵה את פרעה? והיא אומרת: כן, תכה אותו, תכה אותו, שיקבל מכות. תוסיף לו, והוא מוסיף לו. עד שפרעה אמר לו: מה אתה רוצה ממני? הוא אמר לי אחותי היא. אמר לו: זו לא אחותו, זאת אשתו. "למה לא הגדת לי כי אשתך היא, למה אמרת אחותי היא ואקח אותה לי לאשה" (שם פס' י"ח-י"ט). אחר כך לוט היה משגע אותו, העבדים של לוט אומרים: כל הרכוש של אברהם הולך אלינו, כי אין לו יורש. והקב"ה אמר לו: לא, "כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם" (שם פס' י"ג ט"ו). לא ללוט, הוא ילך - "אחרי הפרד לוט מעמו" (שם פס' י"ד). ומה נשאר מלוט? שתי בנות, אחת ילדה את מואב, ואחת ילדה את בן עמי - בני עמון ומואב עד היום. ומה יצא מהם? כלום. ממואב יצאה רות המואביה שהיא סבתא של דוד המלך, ומעמון יצאו בני עמון. אחרי כמה דורות לא נשאר מהם זכר, כלום. הנה העמונים והמואבים של היום מותרים לבוא בקהל (ראה ברכות דף כ"ח ע"א).

הדגש כאן מראה על הלחץ שהיה בו

י. כתוב בתורה על לוט שאמר (שם י"ט כ'): "הנה נא העיר קרובה לנוס שמה והיא מצער, אמלטה נא שמה, הלא מצער היא ותחי נפשי". ובדרך כלל אם "אמלטה" באזלא, לא יבוא אחר כך דגש, זה לא אתי מרחיק. "אמלטה" מלרע, אם כן למה המלה "נא" בדגש? אלא זה מראה על הלחץ שהיה בלבו של לוט, הוא היה מפחד פחד מוות. ככה גם כן כשדיבר עם החתנים שלו ואמר (שם פס' י"ד): "קומו צאו מן המקום הזה, כי משחית ה' את העיר". "קומו צאו" בדגש ואין טעם לדגש. אלא הטעם הוא שמראה לך את סערת נפשו של לוט. וככה "אמלטה נא" גם כן מראה על סערת נפשו של לוט. וסיים: "ותחי נפשי", ותחי בגימטריא משיח בן דוד. הרי ממני עתיד לצאת משיח בן דוד, איך אתם עושים דבר כזה?! אמר לו: טוב, "הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה" (שם פס' כ"א). ואחר כך נולדו ממנו בנים בצורה משונה ומוזרה⁵. והיה מעשה במישהו שראה בנות לוט בחלום, עם לבושים ארוכים מאד, ולבושות שחור, והוא לפני כן דיבר עליהן רע. אז הוא הלך לרב משה פיינשטיין ע"ה ואמר לו הרב: דיברת עליהן רע, ויתבעו אותך בבית דין של מעלה, כי הן כוונתן לשם שמים. הגמרא אומרת (הוריות דף י"ב ע"ב) שהם התכוונו לשם שמים, התכוונו להעמיד זרע כי חשבו שכל העולם הלך במבול, אתה תדבר עליהם רע?! אל תעשה את זה!⁶ (עיי' בהקדמת בני המחבר לשות אמרות משה ח"ח). בנות לוט זכו להביא את דוד המלך - את רות המואביה, וגם את נעמה העמונית אשתו של

4. יש כאלה שכתבים להם על המצבה: "היקר באדם. והרב עובדיה היה אומר שבאים מלאכי חבלה ואומרים לו: "היקר באדם"? אתה יקר באדם?! אתה קמץן באדם! אתה רועה בקר... מי אתה בכלל?!"

5. וזה מה שכתב רבי יוסף חיים בספר אמרי בינה: "אביך בעלי, ואני בתו", איך זה "אביך בעלי ואני בתו"? אלו בנות לוט.

6. היה עוד פייטן אחד ששמו עמנואל הרומי, כתב ספר "התופת והעדן", ושם הוא מתאר את העולם הבא, מתאר את גן עדן וגיהנם. תופת זה גיהנם ועדן זה גן עדן. אז הוא כתב שם שבנות לוט נמצאים שם בגיהנם על המעשה הרע שעשו וכו', אחרי כמה דורות (לפני מאתיים שנה) רצו להדפיס את הספר שלו מחדש, אז אמרו הרבנים שאת הקטע הזה צריך להשמיט. למה? כי חכמים אמרו שהם התכוונו לשם שמים, לכן לא לכתוב את הדברים האלה. יש בו כמה דברים יפים, אבל לא ככה עושים, מה שכתבו שם בגנותן של בנות לוט, זה אסור. (עיי' בשו"ת בית נאמן ח"א ח"א"ח סי' ל"ה אות ה').

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחילת ברת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

מרת גאולה מאזוז ע"ה

מאה ברכות בשבת

כה. בשבת אי אפשר להשלים מאה ברכות אלא אם כן יעמוד ליד העולים ויענה אחריהם אמן (ומותר לענות גם ברוך הוא וברוך שמו וגם אמן). ומתי נגמר הזמן להשלים מאה ברכות? בסוף סעודה שלישית. גם אם האריכו בה עד אחרי צאת השבת ועדיין לא התפללו ערבית, כל הברכות שמברכים מצטרפות למאה ברכות. הרב עובדיה ע"ה היה מביא בשבת כל מיני דברים שמברכים עליהם: "עצי בשמים", "עשבי בשמים", "מיני בשמים", וגם פרי עם ריח טוב כמו לימון כדי לברך עליו: "הנותן ריח טוב בפירות". אחרי שנפטרה אשתו, הגנן הפסיק להביא את זה, היה קשה לו לעשות את זה. יום אחד הוא רואה בחלומו את הרבנית, והיא אומרת לו: למה הפסקת עם זה? אני הייתי מביאה לבעלי את כל הברכות האלה, אתה תפסיק?! ומאז חזר להביא את הברכות לרב. שאל אותו הרב: מה קרה? "מה יום מיומיי" (סנהדרין דף ס"ה ע"ב). והוא אמר לו: הרבנית באה אלי בחלום ואמרה לי תדאג לבעלי שיהיה לו אפשרות להשלים מאה ברכות. אמר הרב: תראו שאנשים שנפטרים עדיין חיים, הצדיקים במיתתם נקראים חיים, ואילו הרשעים המסכנים שנלחמים בתורה, מה יצא להם? בחייהם נקראים מתים (ברכות דף חי ע"א). אנחנו נלמד בתורה - "ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך" (דברים ל, ט).

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה גדולים וקטנים, והם ונשיהם ובניהם וכל אשר להם ובפרט אלה שנמצאים בצבא ועומדים על המשמר, ה' יתברך ישמור אותם מכל רע ומכל נזק, יחזרו הביתה בריאים ושלוים ושמחים, ועטורים בכתר ניצחון, וישמידו את כל האויבים שלנו שהם חלאת המין האנושי, מספיק, אין לנו כח אתם. ה' יתברך ישחרר אותנו מהם, ונזכה לשמוע דברים טובים וניחומים, ונזכה לשמוע קול שופרו של משיח. אמן כן יהי רצון.

א-ל מלא ברחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת המנוח החכם השלם רבי נסים אריב בן אסתר, ועל נפש בתי המסכנה העלובה גאולה בת אסתר שנפטרה בגיל ארבעים ושלוש, רוח ה' תניחם בנן עדן, ותהיה נשמתם צרורה בצרור החיים. אמן כן יהי רצון.

לא לומר קדיש בין הקריאה של המפטיר להפטרה. למה? כי אם יכנס אחד לבית הכנסת ויראה שאחד עולה אחרי קדיש להפטרה הוא יאמר: זה המפטיר עושה הפטרה בלי קריאה בתורה, וצריך לעשות הפטרה עם התורה (מגילה דף כ"ג ע"א). לכן לא להפסיק בקדיש. זו תשובה של רבנו יוסף אבן מיגאש¹¹ (בשו"ת שלו סי' פ"ט). ולכן יש נוהגים להעלות שני עולים בספר שני, אחד קורא את הקטע של היום ואומר קדיש, והשני חוזר על הקטע הזה לומר עליו הפטרה, ככה שלא יהיה הפסק בין הקריאה להפטרה. ובברכי יוסף (סי' רפ"ד אות ב') מביא שכך מנהג ירושלים, וכך תיקן מהר"ל בן חביב (זה היה בנו של בעל עין יעקב). וזה מנהג טוב ונכון. ואם עלה בספר שני רק עולה אחד, הנכון יותר שיאמר הקדיש אחר ההפטרה.

טעה הש"צ וגמר הפרשה בשבת בשישה עולים

כב. אם טעה השליח ציבור וגמר את הפרשה בשישה עולים וכבר אמר העולה קדיש, כתב מרן (סי' רפ"ב ס"ו) שאין צריך לקרוא עוד אחד, אלא המפטיר יעלה למנין שבעה. ומקורו ממנה"ם מרוטנברג (הובא בב"י שם). וזה בשעה שעמודי ההוראה - הר"ף (מגילה דף י"ג ע"א מדפי הר"ף) והרמב"ם (פרק י"ב מהלכות תפלה ה"ז) כתבו מפורש שהמפטיר אינו עולה מן המנין ואינו משלים לשבעה עולים. הר"ף כתב את זה בשם רב נטרונאי גאון בשם רבנן סבוראי¹², שאם קראו בתורה ששה עולים ואמרו קדיש, המפטיר אינו עולה למנין שבעה - אינו יכול להשלים לשבעה עולים. כך דעת רבנן סבוראי, רב נטרונאי, הר"ף והרמב"ם. והרב חיד"א שואל (בברכ"ו ובספרו לדוד אמת סי' ט' אות כ"א) איך מרן התעלם מזה. ויש תירוצים דחוקים, כתבנו מהם משהו בהגהות איש מצליח (סימן רפ"ב שם). אבל הנוהג למעשה [כמו שאמר הרב חיד"א שם] שיעלה עוד אחד לפני המפטיר והוא יהיה שביעי, ואחריו יעלה המפטיר.

מתוך מה יקראו ההפטרה?

כג. דעת הגר"א (הובא בחיי אדם כלל ל"א אות מ') שאת ההפטרה קוראים מתוך קלף. וככה נוהגים הרבה חסידים שהולכים על פי הגר"א שאינם קוראים מתוך חומש אלא מתוך קלף. ויש אומרים לקרוא אותה מתוך ספר נביא שלם. למשל, יקחו תנ"ך קורן ויקראו בו את ההפטרות. אבל בתנ"ך קורן יש אותיות קטנות, מה יעשה בו?! לכן יש שיטה להדפיס את כל ההפטרות באותיות גדולות, ובין הפטרה להפטרה להדפיס את שאר הפרקים שבתנ"ך באותיות דקות מאד - "דקות ושדופות קדים" (בראשית מ"א, ו)... כדי שתקרא בספר שלם. אבל זה לא חובה. אנחנו עושים ככה בבית הכנסת, כי יש כאלה שמקפידים על זה. אבל למעשה תיקח חומש רגיל שיש בו הפטרה, ותקרא את ההפטרה כמו שצריך [וזה בסדר].

בסוף ברכות ההפטרה המברך גם אומר "אמן"

כד. בסוף ברכות ההפטרה אומרים: ברוך אתה ה' מקדש השבת אמן. לא יאמר מקדש השבת בלבד. למה? כי שאומרים סדרה של ברכות, המברך בעצמו עונה אמן, כמו שאומרים בברכת המזון: "ברוך אתה ה' בונה ירושלים, אמן". וזה חידוש שלא היה נהוג בחוץ לארץ. הבן איש חי כתב את זה (ש"א פרשת מסעי אות י"ד) ומשום מה לא שמו לב לזה. היה אחד שעלה להפטרה לפני רבי עזרא עטייה ע"ה ואמר "מקדש השבת אמן". אמר לו: מאיפה הבאת את זה? אמר לו: את זה אמר לי רבי עובדיה, ורבי עובדיה זה תלמידו של רבי עזרא עטייה, אמר לו: אם כן הוא אמר, תשמע בקולו. אחר כך הרב עובדיה כתב על זה תשובה (בשו"ת יחוד ח"ב סי' כ"ג) ומצא ככה בבן איש חי, ומצא שככה כתב רבנו אהרן הלוי - הרא"ה (זה חכם שהוא בר פלוגתה של הרשב"א), יש לו ספר על מסכת ברכות והוא כותב ככה בפירוש (דף מ"ה ע"ב), ומביא את זה ביחודה דעת - "ותהי חוק בישראל" (שופטים י"א, ל"ט) לומר "מקדש השבת אמן".

11. זה היה רבו של אביו של הרמב"ם, ותלמידו המובחר ביותר של רבנו יצחק אלפסי - הר"ף.
12. מה זה רבנן סבוראי? חכמים שחיו בין הגאונים ובין חכמי התלמוד. היתה תקופה של תשעים שנה שהם חיו בה. התלמוד נחתם בשנת ד' רנ"ט. מי שרוצה לזכור את זה, כתוב בגמרא (ב"מ דף פ"ו ע"א): רבינא זה סוף הוראה, וכמה הגימטרייה של רבינא? 263. תוריד מזה 4 של ארבעת אלפים, ישאר לך 259. זו השנה שנחתם בה התלמוד - ד' רנ"ט. ואלו רבנן סבוראי המשיכו עוד 90 שנה, עד ד' שמ"ט ויש אומרים שכל מקום שכתוב בתלמוד "הכי נמי מסתברא", זו הוספה של רבנן סבוראי. ויש אומרים שרבנן סבוראי כתבו גם את הטעמים. שואלים אותי מי כתב את הטעמים, האם זה הלכה למשה מסיני או שזה מתקופה יותר מאוחרת? והתשובה היא שהלכה למשה מסיני שיקראו בטעמים, אבל מה הם הטעמים ושמותיהם זה יותר מאוחר. בגמרא (ראה חגיגה דף ו' ע"ב ונדריים דף ל"ז ע"ב) כתוב "לפסוקי טעמי" וזה הלכה למשה מסיני. אבל אין הכוונה שיש לנו שמות מבוררים של הטעמים. כי אם כן הנה האיטלינים יש להם שמות אחרים, לדוגמה לסגולתא הם קוראים "שרי". והאשכנזים יש להם שמות אחרים, לדוגמה, "מונח רביעי". מה זה מונח? ואנחנו קוראים לזה "שופר הולך רביעי", והם קוראים לזה "מונח רביעי". לספרדים יש שמות אחרים. וכי כל אחד יאמר השמות שאני אומר הם הלכה למשה מסיני, וכל אחד יש לו "משה רבנו" אחר? לא יכול להיות. אלא היה כלל שכל מה שלומדים צריך לעשות לו עם בשביל להפסיק ולהבין, אבל השמות של הטעמים זה יותר מאוחר. ויש שאומרים שהשמות האלה נקבעו בימי רבנן סבוראי.

ישיבת "דרכי העיון" ומכינה לשיבה "עץ חיים"

רח' הרב פרנץ 18 בני ברק

גדול כים שברנו!

ישנם כיום כל בית ישראל מבנים את מורה את פסידות של מרים ונכח, המאן המאולא אבדו ה' מלא, שיין על סוף ונפיק ולא פוזיק סיבותא למעשה, זנה לתעמיד תלמידים הרבה קרב לרביעין טעם, בארבה רנה מדינה ומטבנה, נאחד את וריכס בקרם הנין הישר ונחלק, ובכמהות המאולה לא הית דבר גדול תקם בגולת וכלל המפוזרים, אשר לא ידו לעמקן וכאנת ונפכרה במעם למעשים, במפוזרת התרחפות הקרין לכל סביבה, כולל את זמן מרעיש בחשבון "א"ל" כרעה עמה בחסידות נחממה שוררת במאות, זרכים היתר חטן,

מו"ר הגאון הגדול

רבי נסים ארביב זצ"ל

תלמידי הרה"ג רבי נסים ארביב זצ"ל, ראש הישיבה, זכר צדיקים ונביאים

שעלה בסעירה השפיעה בעפן החרד לאחר יסורים קשים, קרבן עולת ציבור בליל שבת קדוש לסדר "ק"ח נ"א את בני אשר אהבת... והעלה שם לעולה".

חסד תנחומים שער מקרב לבנו, לזיכרון הקרוב בני החסידים, מפעלי דרים בהרבות המורה,

הרה"ג רבי אסף ורבי מרדכי שליט"א

אשר האכזרו בכפלים בהמלכות מ"ר אהרן הגדול ע"ה, במחן להסתלקת אפם הרבות ע"ה למי נסחמים, וה"ר יעקבמנחם בן האפנים, מה אחת אפנים, טעם חסידות שישם בכפלים, חסד לראות בקרב בבנין זמן וירושלים, ונבדולות קין המורה שבעשרים, א"ל".

"אוי נא לה, אמרה ישיבת כסא רחמים, כי אבדה כל תפלתה!!!"

תלמידי המבנים מורה

הרמולה	מרחי"ט מאוס ס"ט	תלמידי הישיבה
צפת הרה"ג ונאכדים	ראש הישיבה	אזכרה

ומגדל חננאל עד

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות

הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א

ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

ערך הרה"ג ר' יוסף חיים נחום הלוי שליט"א

נצול הזמן

(מתוך הספר "שמחת התורה" שראה אור בימים אלו)

ואברקהם זקן בא בימים ונה' ברך את אברקהם בכל (בראשית כ"ד, א).

אסור להרוג את הזמן!

אפשר לפרש, 'ואברקהם זקן' - קנה חכמה (קדושין שם), כלומר על ידי שבא בימים ונצל את הזמן שלו, אז נעשה "זקן" וקנה חכמה. אברקהם אבינו נצל כל רגע בחיים שלו. "בא" גימטריא שלו, ללמד שאברקהם אבינו בגיל שלוש הכיר את בוראו, ומאז נצל כל רגע. נמצא שעבד את הקדוש ברוך הוא קע"ב שנים. וזה מה שאומר הפסוק: "עקב אשר שמע אברקהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתתי" (שם כ"ו, ה). יצחק אבינו מקבל את הברכות שלו בזכות אביו אברקהם שעבד את ה' קע"ב שנים.

"תמכרו לי את הזמן שלכם!"

היתה תקופה שהיינו ביישיבה, ומטעם הממשלה חיבו את בתי הספר והישיבות לשים שומרים. פעם אחת יצא מורנו הגאון הרב משה הלוי זצוק"ל מהישיבה, וראה תלמידים שיושבים ומפספטים עם השומר. אמר להם: "תמכרו לי את הזמן שלכם, תתנו לי אותו, תבל עליו!".

ספר הגאון הרב יגון יונה שליט"א, שמרן הגאון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל חזר פעם מחו"ל, והרב יונה היה צריך לשאול אותו שאלה. נסה להכנס אל הרב ולא הצליח אף על פי שהיה מקרב אליו, רק לאחר שעברו שבועים מחזרתו לארץ הכניסו אותו לרב. כשנכנס לרב, אמר לו: "רבי יגון אל תפגע שלא קבלתי אותך, פשוט לא יכלתי!". שאל אותו: "מדוע?". אמר לו: "יש לי הספקים ללמד בכל זמן, כשנסעתי לחו"ל הייתי טרוד בדרשות לצבור, בנסיעות ובהליכה ממקום למקום, וכל מה שמסביב. בכל הזמן הזה לא הספקתי את כל ההספקים, ובכל השבועים האחרונים השלמתי את כל מה שהייתי צריך ללמוד שם, ולכן לא קבלתי אף אחד". זה נצול הזמן של הרב!

הגאון רבי ברוך בן חיים שליט"א ארבה של אחת מקהלות עדת החלאבים בגניו יורק ספר, שפעם הרב הגיע לגניו יורק עם רעייתו והתארח אצלו. אמר לו הרב: "אני לא יכול להשאיר את האור בחדר שלי דולק, כינו שזה יפריע לאשתי לישון, לכן אשמח אם יהיה אור במקום אחר בבית, כדי שאוכל ללמוד". שמע הרב בן חיים והשאיר לו אור דולק. קם הרב בן חיים מקדם לתפלה, והנה הוא רואה את הרב עדין יושב ולומד בחדר. התפלא ואמר: "הרב לא ישן כל הלילה?! הרי שינה בשבת תענגו!". אמר לו הרב: "אייך אני יכול לישון? עכשיו נסענו במטוס, וכאשר חפיתי בשדה התעופה לא למדתי מספיק, עכשיו הייתי צריך ללמוד כל ליל שבת כדי להשלים את הלמוד". זו גדלה של שקידה.

מי האמין לשמועתנו

כואבים ודווים על פטירתו של הגאון הגדול, מעוז ומגדול, סיני ועוקר הרים, דבריו בחירים. מעיין זך וישר קולע אל השערה, לו זרוע עם גבורה, ענוותן כהלל, אין גומרין עליו ההלל, מזכה הרבים, כטל וכרכיבים, זרב ורוכ סנינים, שסתותיו שושונים

הגאון רבי נסים ארביב זצ"ל

ר"מ בישיבתנו הקדושה למעלה מארבעים שנה

ורב מושב בן זכאי וניהל קהל עדתו בחסד וברחמים

וביום שבת קודש פרישת וירא תשפ"ד "הטית בן זכאי את ראשו" ועלה לגניו מרומים

זכותו הגדולה תגן בעד כל קהל עדתו, תלמידיו ושותי תורתו, לבל ישמעו עיד חמוס בארצנו, שוד וטבר בגבולנו, ונתבשר מכאן ולהבא בשורות טובות, ישועות ונחמות, והיתה נפש אדוני צרוה בציור החיים, את ה' אלקים, אמן ואמן

רבנן ותלמידיהוון

הרה"ג רבי יהושע כהן שליט"א

כיצד נוכל לסייע בפדיון השבויים!?

אגרת מיוחדת מאת מרן ה'חזון איש'

שבעים שנה להסתלקותו (ט"ו חשוון תשי"ד - תשפ"ד)

מצות פדיון שבויים מצוה גדולה ויקרה שבתורה, ומטבע הדברים כולם עוסקים בימים אלו, בכאבם של החטופים והשבויים, ובצורך להשתדל ולהתפלל לשחרורם במהרה. בשבוע שעבר נוכח עם ישראל לראות כחה של תפלה, כאשר נפתח פתח תקוה והצלה לאחת החטופות, באורח נסי ומופלא. בהקשר זה נבקש להביא כמה שורות מתוך דברי רבנו אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל, מרן החזון איש זיע"א, אשר יום היאריצייט דיליה חל בשבוע שעבר - ט"ו במר חשוון. שבעים שנה להסתלקותו. הדברים הרי הם כעצה והדרכה פרקטית, מה הצעדים הנכונים שצריך לעשות, ומה תפקידים והתייחסותם של בני התורה בהקשר לאירוע שכזה, ונלקטו מתוך 'קובץ אגרות' (ח"ג אגרת סב). כל מלה יקרה מפז. מאחר שלשנו של החזון איש גבוהה ועמוקה, והיא בבחינת מועט המחזיק את המרובה, הוספנו מעט מלות קישור קצרות, וכן הערות שוליים עם תוספת הסבר, כדי להקל הבנת המלים הקדושות שנכתבו לפני למעלה משבעים שנה.

לא להתמהמה!

על דבר האמצעים להצלה - יש מקום עיון. והשקידה עליאתר הבריחים ולהוציאם משבויהם, הצליחה ביותר מהשתדלות רחוקות¹. ובהיות שכוחותינו מצומצמות ואם מוציאים אותם במקום אחד, נחשכות במקום אחר - צריך לדון בקפידה יתירה על המטרה הרצויה².

המתפלל - הוא יותר מהמשתדל!

כמו בקנין הכסף והרכוש - אין ההשתדלות רק פרעון חוב³, ו[לכן] חלילה לחשוב 'כוחי ועוצם ידי'. כן השתדלות הצלת נפש - רק מצוה, אבל [בד בבד] צריך לזכור, שאין בכוחנו לעשות מאומה. רק במעשינו אנו מעוררים שערי רחמים שמעשה ידינו יכוננו [יבססו וישיגו] את המבוקש. ומי שמתפלל ומרבה תחנונים על ההצלה - הוא פועל יותר מהמשתדל. אך הדבר צריך שיקול⁴, בדמקום דההצלה פשוטה במעשה, הרי הוא עובר על 'לא תעמוד על דם רעך'. ומי שרואה אדם טובע בנהר - ויכול להצילו ואינו מציל, ועומד להתפלל שינצל, הרי זה שופך דמים⁵. אבל אם אין בידו להציל, ואינו מתפלל על הצלתו - הרי זה מונע מלהציל⁶! [ואף שיעשה השתדלות להצלה - לא מפני שמקוה להציל, רק רדוף אחרי רחמי לב⁷. וכבר אמרו חז"ל (מגילה טז, ב) גדול תלמוד תורה - יותר מהצלת נפשות⁸, ואלמלא דוד עוסק בתורה, אין יואב על הצבא⁹.

כל העם - הוא כגוף אחד

עוד ממשיך מרן החזון"א, במתק לשונו הזהב:

1. מרן החזון"א פותח, כי אכן יש להתבונן היטב על הדרך והאמצעים איך להציל את השבויים, שכן זו ודאי שאלה גדולה וכבדת משקל. אך לא נמנע מלציין הערה והדרכה פרקטית (הרלוונטית בעיקר לנוגעים בדבר), כי כדאי להזדרז ולשקוד לעשות זאת "על אתר" (כלומר: לאלתר, במייד, זמן קצר סמוך לזמן האירוע), כי הנסיון לימד שדבר זה הצליח, יותר מאשר השתדלויות רחוקות.
2. מדיף מוסיף רבנו ומוזהיר, כי יש לשים לב שלא לגרוע בצד אחר מההזירות הנחוצה והנדרשת - בדרך להשגת המטרה הנכספת.
3. על דרך האמור: לא בחיל ולא בכח, לי הכסף ולי הזהב.
4. אחר המלים הנוקבות שכתב רבנו בקטע הקודם, כי מי שמתפלל הוא פועל יותר מהמשתדל, חש רבנו צורך להוסיף ולהזהיר מפני טעות בהבנת הדברים חלילה, ומסביר למי כוונתו בדברים אלו, שכן פעמים שההשתדלות רק בתפילה, כמוה כשפתות בהריגה ממש.
5. כלומר מי שזה תפקידו לעסוק בהשתדלות זו של פדיון שבויים, אל לו לסמוך רק על התפלה, אלא עליו לעשות את כל המאמצים הנצרכים למען הצלת נפשות.
6. כלומר, בחור ישיבה או כל אדם מן השורה שאינו עוסק בתפקידי ביטחון, ואין לו די ורגל בכך, אל יאמר מה לי להתפלל, כי אם אינו מתפלל, הרי זה כמי שמונע בידים מלהציל! ה' ישמרנו.
7. ועוד מוסיף החזון"א אבחנה נוקבת, כי גם אם נראה את אותו אדם מנסה ופועל כמה דברים טכניים לצורך אותה ההצלה, אולם העובדה שאינו מוסיף תפלה לצד ההשתדלות, מוכיחה ומעידה כי אותה ההשתדלות אינם נובעת אלא רק מתוך רגש הרחמים שבקרבנו, ולא מפני שבאמת מקוה ורוצה בשחרורם ובקיום מצוה גדולה ויקרה זו, כי מי שרוצה באמת בהצלה - אינו מוותר על התפלה.
8. כוונת החזון"א לבסס האמור למעלה, כי התפלה, התורה והמצוות, גדולים ופועלים הם יותר מן ההשתדלות.
9. בגמ' סנהדרין (מט, א), אלמלא דוד שהיה עוסק בתורה, לא עשה יואב מלחמה, כי זכות תורתו של דוד היא שעמדה ליואב שר צבאו לנצח במלחמתו.

"וכשם שאברי האדם מתחלקין לפעולותיהן, עין רואה ואוזן שומעת וידיים עסקניות, כן העם כולו הוא כגוף אחד ואישים נפרדים בו, וכל איש צריך למלא תעודתו¹⁰. ואם היו בני תורה עמלים בתורה לאמיתתה, היו מצילים ילדים הרבה ואנשים רבים, מהרהורי עבירה וכפירה וכיו"ב בשפע קדשם, בהשתפך רוח טהרה בעולם¹¹. ובסביבות בעל תורה אמיתי - הדבר ניכר לעינינו השפעה מרובה על אנשים הרבה, מה שכל השתדלות מעשית לא תשיגנה¹². וכמו כן יש רשמים על הרחוקים, שאין עין הרואה מרגשת בהם לדקותם¹³.

סיכומו של דבר, העולה מדברי רבנו החזון איש, כי נער העושה בימים אלו את תפקידו ומתפלל על הצלת עם ישראל, אברך שיושב ושוקד על תלמודו, הרי בזה הם משפיעים שפע הצלחה למען הצלת והוצאת השבויים, לא פחות מהממונים שהתמנו לטפל בסוגיא זו! נזכור זאת בדרכנו אל בית המדרש, ביושבנו מול הספר והגמרא, להבין את גודל השעה ותוקף המשימה והתפקיד. לעמוד היטב על משמרת התורה, ולהתחזק בעסק בה ובתפלה, למען הצלת ישראל, ופדיון השבויים והאסורים בחושך, שיצאו מצרה לרווחה, מאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה במהרה לעבודתו יתברך. אכ"ר.

10. אומרים שרעיון זה היה מרגלא בפומיה דחזון"א, ואף כתבו בגליון החומש דיליה, לאות כי היו דברים אלו תדיר נגד עיניו. והיינו שלכל אחד ולכל קבוצה יש תפקיד ושליחות למען הצלת העם.
11. כמה מחייב לשון זה ונוקב עד חדרי בטן. וכע"ז ידוע משם הגאון רבי ישראל סאלנטר, כי אברך שמתחזק בלימוד תורה בוילנא, משפיע על יהודי אחר בצרפת, שיתקרב להקב"ה ולשמירת השבת. יסוד שחייב לדעת, להבין ולהכיר בגודל האחריות שיש לכל בן תורה על כלל ישראל.
12. אכן, כולנו יודעים איך במחיצת גדולי ישראל, בעלי התורה האמיתיים, התעוררו רבים, אף הרחוקים משמירת תומ"צ, ברשפי אהבה ויראה לה'. וישנם עדויות לרוב, כיצד לעיתים במילה אחת שיצאה מפי קדשם, השפיעו ועוררו רבים לתורה ולתשובה, מה שאחרים לא הצליחו לעשות במאמצים רבים.
13. כאן מלמדנו רבנו החזון"א, כי גם על יושיב הקרנות תינוקות שנשבו, ואפילו על אנשי הקיבוצים, אשר נראים לנו מאד רחוקים, יש לבני התורה השפעה עליהם, גם אם זו דקה מן הדקה שקשה להבחין ולהרגיש בה לרוב דקותה.

כשהקול

אין הידיים

ידי עשיו

נחל עזו זיקים

ממלכת התורה "חכמת רחמים" מגדלור מפ"ץ תורה וחסד ברחבי העולם. אך לכל נשכח שמקורו בכריכה שבדרום וכעת מוסדותיה של הישיבה גלו למרכז ובמוסדותינו הקדושים אנו זוכים לארח את חיילי ישראל היקרים והאהובים

כולנו מתגייסים להחזקת התורה והכנסת אורחים לחיילים.

08-6727523 התקשרו כעת:

רבי ק"ח משנה 24 שעות

שמעורא לא יצא אנוש בדין עד שיעמוד בחפילה לכפי הקביה לטאולתם של ישראל חסד ברחמיס

ידע תדע

א. רבי אליהו בחור הוא חכם מדיקדק אשכנזי שחי באיטליה לכני 500 שנה. והוא עבר את גיל 80, ואפילו בניו נפטרו בחייו, והוא נפטר בשנת ש"ט. חבר ספר "התשבי" שיש בו 712 מלים מלשון חכמים, וספר "מתרגמן" שבו מביא מלים בארמית שבספר הערוך לא מביא אותם, וספר "הבחור" שיש בו כלי דקדוק, והנודע ביהודה אמר שפדיא ללמד בספר "הבחור" כל יום חצי שעה עד שעה, והג"ר א"א כתב על פיו כלי דקדוק, ויש לרבי אליהו בחור גם הגהות יקרות על ספר השרשים שחבר הרד"ק - רבי דוד קמחי. (גליון 69 הערה 1).

ב. החזקוני הוא חכם צרפתי שהיה בערך בשנת חמשת אלפים ושישים. הפרוש שלו (על התורה) מלקט מקל המפרשים, הרמב"ן ואבן עזרא וחקמים אחרים, והוא לא תמיד כותב שמותייחס, אצל דברי יקרים מאד. פעם היה לי אותו בבית, וכשהייתי מתפלל בנדבורנא, היו לומדים של עם יום בין מנחה לערבית, ואני הייתי יושב בפנה ונזכר על החזקוני והגעתי כמעט עד פירוש פינחס והערתי כמה הערות בגליון. ויש לו חדישים מאד יפים ומתוקנים מדבש. (שם הערה 3).

ג. רבי דוד בן אלעזר בקודה (שכתב "רשות לאוהרות" שאומרים בשבועות), אתם מכירים משפחת בקודה? הרבה מבבלים בין רבני בחי [אבן בקודה] מחבר ספר חובות הלקבות, ובין רבני בחי שחי בשנת חמשת אלפים ב' [מחבר הפרוש על התורה]. ההפך ביניהם בערך שלוש מאות שנה - יש בקודה בעל חובות הלקבות שהיה קדמון לפני הר"י, ואלו החכם השני זה בעל רבני בחי (יש אומרים רבני בחי, זה וזה תדע מה בין, בחי או בחי ויש אומרים רבני בחי, מה זה בחי? בחי מן רבני בחי?!) על התורה, והוא מלא בקבלה, כל הדברים שיש לו בקבלה צריכים פרוש (ועשה עליו פרוש רבי חיים פתח בעל "לב שמע", וקרא לו: "תורת חיים"), אצל רבני בחי בעל חובות הלקבות קדם לו כ־300 שנה. (גליון 360 את' והערה 5).

ד. ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה היא. יש הסבר של רבי שמואל עידאן ע"ה, שהיה אומר שיש מטבעות שהולכים רק בארץ שלהם, אם תפח למשל שקלים ותלף אתם לצרפת, יגידו לך: ארבע מאת מפידים את זה, מה זה? זהו הוא באר שפערון בחתי אמר: "ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה היא" - דהיינו אם תביא לי כסף שהוא רק "ביני ובינך" [שפערון בכבא קפא (צו): "מטבע של אברהם, וזו וזקנה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחד" (מגדולי ישראל חלק ג' עמ' שע"ב)] - "מה היא" מה זה שונה? אני רוצה כסף טוב. ולכן אמר לו אברהם: אני אביא לך כסף טוב "ארבע מאת שקל כסף עבר לסוחר" מטבע קשה שהולך בכל המדינות. וראה במגדולי ישראל שם שלפירוש זה, פיסוק הטעמים בפיסוק "ארץ ארבע מאת שקל כסף" אתי שפיר. (גליון 333 את' כ"ט).

למען תספור

עליו דוקטור אחד בספר "אי הפלא" שרבי דוד עידאן היה אדם שידעויותו שקולות, אבל קשהו שמע שרועים לפתח בית ספר אלקיאנס [רשת פתי ספר שלא על פי רוח תורתנו הקדושה] בג'רמא, זעק: לא נתן שמשפחתי התורה מפי בנינו!

יש לי כאן שיר של רבי דוד עידאן וצ"ל שהדפיסו אותו (פניאה בצלום) ביים שהעלו את עצמותיו לארץ ישראל, כתבו ככה: "י"ט בכסלו תשע"ח, יום העלאת עצמותיהם הקדושות של ראשי משפחתנו, נשיא עדת ישורון באי ג'רמא, (לא כתבו "נשיא הקהלה", אלא "נשיא עדת ישורון באי ג'רמא"), הגאון רבי דוד עידאן". וזה פיסט שהוא כתב לכבוד התורה ולומדיה [וכתוב בו בין הדברים]: "ליבי שוכן עליה (ולא פגשקד שם 'עליה'), מאור עיני דקר, על עובי התושיה [גם ששוני עדר]". (גליון 235 הערה 29, וגליון 218 את' ב' והערה 2, גליון 120 את' י"ב, וגליון 313 הערה 1).

הגאון רבי דוד עידאן

רבי דוד עידאן זצ"ל [שיום האזכרה שלו פראש חדש כסלו] יש לו ספר על התורה מתק מאד - 'משפיל לוד', יש בו כל מיני חדישים והערות. הנכד שלו שיהיה בריא, הוא בקשיבה ראש כולל וקב בית דין, והוא נקרא על שמו). רבי דוד עידאן זצ"ל הביא בית דפוס לג'רמא בשנת תרע"ב, אבל לא היו ידעים להדפיס ולסדר את האותיות, אז הביאו יהודי אחד מתונס שידע את זה, קראו לו יוסף בן נתנאל הלוי. אבל אסור ללוי לגור יותר משנה בג'רמא, ולכן כל ששה חדישים בפיסו ובספות היה חוזר לביתו בתונס. הוא למד אותם, עד שקלטו את המלאכה הזאת, וכתבו: "נתשלם מלאכת הקדש על ידי הפועלים הגאונים הקרים והישרים סניור פלוי וסניור פלוי" (בחי"ל פותבים סניור במקום אדון). וגם הבן [רבי שמואל] היה כמו האבא, והוציא ספרים של חכמי ג'רמא שהיו גנוזים. הוא היה יחד עם רבי נחום שעזון וזכרון לברכה, אחד היה בידו כתב היד ואחד היה בידו הדפוס, והיו בודקים איפה חסרה שורה ואיפה צריך תקון וכדו', וכל אהבתו היתה תמיד בפיסו.

רבי דוד עידאן היה חסידא קדישא, היה למדן, היה מדיפוס, היה פתח, והיה מבין בעולם הזה הרבה מאד. עד שקתב

הלכה נאמנה

ברפת הגומל אנהנו מברכים רק על ארבעה דברים: מי שהיה בכלא ושתה, [מי שהיה חולה ונתפא], מי שהיה בנוסיעה בים (או בנוסיעה במסו גם פו מברך), ומי שנסע מעיר לעיר [שעור מהלך פרסה - שבעים ושתיים דקות (וראה חזו"ע ברכות עמוד שס"ד)] אפלו שאין שם סכונ ממש. האשכנזים לא מברכים [על נסיעה מעיר לעיר], אבל מן כותב (בשלחן ערוך סי' ר"ט ס"ו) שהספרדים נוהגים לברך, כי כל הדברים פוקות סכנה (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ד), וכלנו עדים כמה יש בעיות פרחובות ובתאונות דברים ובכל מיני דברים, זה לא פשוט בכלל. אחרי שאדם נוסע מברך "הגומל", ולפעמים חוזרים לישבה מאתים או שלוש מאות תלמידים בן פרת יוסף, וכי יחפו לכל אחד ואחד עד שברך? יגמרו את התפלה יותר מאחר מתפללות ראש השנה... יגמרו בשעה אחת, הוא מברך, והוא מברך. לכן העצה הטובה ביותר שאדם יברך בשם קלם, אבל קלם צריכים לעמוד [ויכונן לצאת]. ואמר: "הגומל לחברים טובות שגמלנו כל טוב". שפרושו: אנשים "חברים" - שיש להם עוונות, או שיש להם חובות כלפי הקדוש ברוך הוא, מי יכול לשלם את כל החובות? "מה אשיב לה' כל תגמלוהי עלי" (תהלים

חידה

תלמיד רבנו יצחק רב אב רבנו משה

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.